

ที่ ศธ 0506(1)/๒158๖

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

๒๔ ธันวาคม 2553

เรื่อง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม

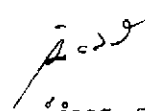
สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2553

ตามที่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษานำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ไปพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละระดับคุณวุฒิ เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุง รายละเอียดของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตในสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเทียบเคียงกับบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่ตั้งในและต่างประเทศ

บัดนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 141 ง เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2553 ในกรณีนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงขอส่งประกาศฯ ตามที่ปรากฏในสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เผยแพร่ประกาศดังกล่าวและเอกสารที่เกี่ยวข้องในเว็บไซต์ www.mua.go.th เมื่อด้านซ้าย เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF : HED

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์กำจร ตรีภักดิ์)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทร. 02-610-5378 - 9

โทรสาร 02-354-5530

29 ธ.ค. 2553

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และเพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งให้มีมาตรฐานเทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล และสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓”

๒. ให้ใช้ประกาศนี้เป็นแนวทางในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาใดที่เปิดสอนหลักสูตรนี้อยู่แล้ว จะต้องปรับปรุงหลักสูตร ให้เป็นไปตามประกาศนี้ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๕

๓. ให้มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นไปตาม เอกสารแนบท้ายประกาศ

๔. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจาก ประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ชินวรณ์ บุญยเกียรติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี
พ.ศ.๒๕๕๓

เอกสารแนบท้าย
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี
พ.ศ.๒๕๕๓

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

CHAPTER I

The first part of the history of the United States is the story of the early settlers. These settlers came from Europe and they brought with them the ideas of freedom and democracy. They fought for their rights and they won. They created a new nation and they gave it a new form of government. This government was based on the principles of liberty and justice for all. It was a government of the people, by the people, and for the people. This government has lasted for over two hundred years and it has made the United States one of the most powerful and free nations in the world.

CHAPTER II

The second part of the history of the United States is the story of the growth of the nation. The United States grew from a small colony to a large country. It became a world power and it played a leading role in the world. It fought wars and it won. It has made many contributions to the world and it has inspired people in other countries. The United States is a land of opportunity and it has helped many people to achieve their dreams. It is a land of freedom and it has given many people the chance to live better lives. The United States is a land of hope and it has shown the world that a better way of life is possible.

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

๑. ชื่อสาขาวิชา

สาขาวิชา

การบัญชี

๒. ชื่อปริญญา

ชื่อเต็มภาษาไทย

บัญชีบัณฑิต

บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)

ชื่อย่อภาษาไทย

บช.บ.

บช.บ. (การบัญชี)

ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ

Bachelor of Accountancy/ Accounting

Bachelor of Business Administration (Accountancy/ Accounting)

ชื่อย่อภาษาอังกฤษ

B. Acc.

B.B.A. (Accountancy/ Accounting)

๓. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชาการบัญชี มีความเป็นศาสตร์และศิลป์อยู่ด้วยกัน เนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้าน ทฤษฎีและการปฏิบัติ มีความเป็นสากล เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ การศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีจึงเป็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือให้ เป็นผู้มีความรอบรู้ในศาสตร์และความสามารถทางวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานสากล รวมทั้งศาสตร์อื่น ที่สัมพันธ์กัน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีวิธีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ทักษะทาง วิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรมและทัศนคติ

ขอบเขตองค์ความรู้ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ๑) ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และด้านอื่น ที่เกี่ยวข้อง ๒) ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และ ๓) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งต้องมีการ ปรับเปลี่ยนวิทยาการต่างๆ ทางการบัญชีตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี สารสนเทศ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติในสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้แนวทางในการจัดขอบเขตองค์ความรู้ของสาขาวิชาการบัญชี พิจารณาตามมาตรฐาน การศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

๔. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อนอง วิชาชีพ และสังคม

๔.๒ มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ บัญชีอย่างเป็นระบบ

๔.๔ มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการเองทั้งด้านความรู้ ทักษะวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับอย่างเหมาะสม

๔.๕ มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันอาจเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษา เอกลักษณ์และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาการบัญชีที่กล่าวมาแล้ว การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลต้องจัดให้สอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ อย่างน้อย ๕ ด้าน ดังนี้

๕.๑ คุณธรรม จริยธรรม

๕.๑.๑ มีความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ

๕.๑.๒ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สถาบันและสังคม

๕.๑.๓ สามารถบริหารเวลาและปรับวิถีชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในสังคม

๕.๑.๔ มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อย่างมีคุณธรรม

๕.๒ ความรู้

๕.๒.๑ มีความรู้และความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการทางการบัญชี

๕.๒.๒ มีความรู้และความเข้าใจในองค์ความรู้ทางด้านอื่นที่สัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการ บัญชี โดยสามารถบูรณาการและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

๕.๒.๓ มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและอื่นๆ โดยใช้วิธีการ เรียนรู้จากประสบการณ์

๕.๒.๔ สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ การวิจัย และวิชาชีพ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๕.๓ ทักษะทางปัญญา

๕.๓.๑ สามารถสืบค้นข้อมูล ประมวลข้อมูล และแนวคิดต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการระบุ และวิเคราะห์ปัญหาที่มีความซับซ้อนได้ด้วยตนเอง

๕.๓.๒ สามารถประยุกต์และบูรณาการความรู้ทางการบัญชีและด้านอื่นที่สัมพันธ์กัน ใช้ทักษะทางวิชาชีพและดุลยพินิจในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งเสนอแนะแนวทางใหม่ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

๕.๓.๓ สามารถติดตาม ประเมินผล และรายงานผลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

๕.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๕.๔.๑ สามารถปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๔.๒ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี

๕.๔.๓ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมงาน

๕.๔.๔ มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีของตนเอง อย่างต่อเนื่อง

๕.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๕.๑ มีทักษะการใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ในการ แปลความหมาย และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือข้อโต้แย้ง

๕.๕.๒ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน รู้จักเลือกและใช้ รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน

๕.๕.๓ สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมในการ เก็บรวบรวมข้อมูล การแปลความหมาย และการสื่อสารสารสนเทศ

สถาบันอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย การศึกษา เอกลักษณ์และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ควรดำเนินการให้มีหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึง หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแล ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ตามกฎหมาย และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักการคุณค่าแห่งวิชาชีพ

๗. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา และหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ดังนี้

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต แบ่งเป็น ๓ หมวดวิชา

๗.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๗.๒ หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต

๗.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

โดยให้มีแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ดังนี้

ก. สถาบันสามารถปรับเปลี่ยนจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละหมวดวิชาได้ตามปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักสูตร รวมทั้งการกำหนดให้มีกลุ่มวิชาเฉพาะด้านเลือกหรือวิชาชีพเลือก รายวิชา ประสบการณ์ภาคสนามในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการฝึกงาน หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษา เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

ข. การจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะ ตาม ๗.๒ จัดเป็นกลุ่มวิชาแกนและวิชาเฉพาะด้าน หรือกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพก็ได้ โดยรายวิชาที่กำหนดในแต่ละกลุ่มมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจด้านการบัญชี การเงิน และด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสามารถประยุกต์ความรู้ในวิธีการปฏิบัติทางวิชาชีพบัญชีได้ ดังนี้

๑) กลุ่มวิชาแกนหรือวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็น พื้นความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือกลุ่มวิชาชีพ

๒) กลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมองค์ความรู้ ขั้นต่ำของสาขาวิชาการบัญชี และต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

ค. ในการจัดทำหลักสูตรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละสถาบัน ซึ่งสามารถจัดเพื่อให้ ปริญญาใน ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) หลักสูตรที่ให้ปริญญาบัญชีบัณฑิต จะต้องจัดโครงสร้างหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระวิชา ในหมวดวิชาเฉพาะตรงตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และมีรายละเอียด เนื้อหารายวิชาเป็นไปตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อการรับรองหลักสูตรเป็นปริญญาตรี ทางการบัญชี

๒) หลักสูตรที่ให้ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) จะต้องจัดโครงสร้างหลักสูตร ให้มีเนื้อหาสาระด้านความรู้องค์กรและธุรกิจในกลุ่มวิชาแกนหรือกลุ่มพื้นฐานวิชาชีพในหมวดวิชาเฉพาะ สอดคล้องตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ และเนื้อหาสาระวิชากลุ่มเฉพาะด้าน หรือวิชาชีพต้องเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และมีรายละเอียด เนื้อหารายวิชาเป็นไปตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อการรับรองหลักสูตรเป็นปริญญาตรี ทางการบัญชี

ง. สถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรที่เปิดวิชาโททางการบัญชี รายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรต้องมีเนื้อหาสาระตามข้อ ๘.๑ ไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของหมวดวิชาเฉพาะ พิจารณาจากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard for Professional Accountant: IES) แบ่งเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ๘.๑ ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - ๘.๑.๑ การบัญชีการเงิน และรายงานทางการเงิน
  - ๘.๑.๒ การบัญชีเพื่อการจัดการ และการควบคุม
  - ๘.๑.๓ การภาษีอากร
  - ๘.๑.๔ กฎหมายธุรกิจ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
  - ๘.๑.๕ การตรวจสอบและบริการให้ความเชื่อมั่น
  - ๘.๑.๖ การเงินและการจัดการทางการเงิน
  - ๘.๑.๗ คุณค่าแห่งวิชาชีพและจรรยาบรรณ

โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ต่อไปนี้

- ๑) แนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการบัญชี การจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ความสำคัญและการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
- ๒) มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และกฎหมายทางการบัญชี การบัญชี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ และกิจการที่ไม่หวังผลกำไร
- ๓) แนวคิดการบริหาร การวางแผนและการงบประมาณ การบริหารต้นทุน การควบคุมคุณภาพ การวัดผลการดำเนินงาน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การใช้ข้อมูลทางการบัญชี เพื่อการตัดสินใจ
- ๔) แนวคิด วิธีการ และกระบวนการควบคุมเพื่อให้ได้ข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ และการดูแลรักษาทรัพย์สิน
- ๕) กฎหมายภาษีอากร ผลกระทบของกฎหมายและการตีความที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินและการบริหาร
- ๖) กฎหมายธุรกิจและสภาพแวดล้อมทางกฎหมาย กฎหมายว่าด้วยบริษัทจำกัด หลักทรัพย์ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี ข้อแตกต่างทางกฎหมายของต่างประเทศที่นักบัญชีควรรู้
- ๗) การตรวจสอบภายในกิจการ การประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบการทุจริต แนวทาง วิธีการ มาตรฐานในการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการการตรวจสอบและบริการให้ความเชื่อมั่น

- ๘) ขอบเขต กฎหมาย ข้อบังคับ เทคนิคการตรวจสอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี การวางแผน การสอบบัญชี และรายงานการสอบบัญชี
- ๙) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน การจัดการทางการเงิน การวิเคราะห์งบการเงิน เครื่องมือทางการเงิน ตลาดทุนและตลาดเงินในประเทศและต่างประเทศ และการจัดการทรัพยากรทางการเงิน
- ๑๐) คุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักบัญชี

๘.๒ ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ

- ๘.๒.๑ เศรษฐศาสตร์
- ๘.๒.๒ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
- ๘.๒.๓ ธรรมชาติของธุรกิจ
- ๘.๒.๔ จริยธรรมทางธุรกิจ
- ๘.๒.๕ ตลาดการเงิน
- ๘.๒.๖ วิธีการเชิงปริมาณ
- ๘.๒.๗ พฤติกรรมองค์กร
- ๘.๒.๘ การจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์
- ๘.๒.๙ การตลาด
- ๘.๒.๑๐ ธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ต่อไปนี้

- ๑) เศรษฐศาสตร์จุลภาค และเศรษฐศาสตร์มหภาค
- ๒) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและตลาดการเงิน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ
- ๓) การใช้วิธีการเชิงปริมาณ สถิติ และการวิจัย
- ๔) หลักการบริหารจัดการที่ดี ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง จรรยาบรรณทางธุรกิจ
- ๕) องค์กรและสภาพแวดล้อม กฎหมาย การเมือง สังคม เทคโนโลยี การต่างประเทศ วัฒนธรรมองค์กร แรงผลักดันของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีต่อองค์กร การพัฒนาสู่ความยั่งยืน พลวัตของกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การจัดการการเปลี่ยนแปลง
- ๖) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารโครงการ การตลาด
- ๗) การสนับสนุนการตัดสินใจและกลยุทธ์ การให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การจัดการเชิงกลยุทธ์ และการจัดการทั่วไป
- ๘) การค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ และโลกาภิวัตน์

๘.๓ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ต่อไปนี้

- ๘.๓.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๘.๓.๒ ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ

๘.๓.๓ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๘.๓.๔ ทักษะการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ

๘.๓.๕ ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในบทบาทของผู้บริหาร ผู้ประเมิน และผู้ออกแบบระบบสารสนเทศ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือบูรณาการ

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของบัณฑิตทางการบัญชีที่ผลิตออกสู่สังคมและได้มาตรฐาน ผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี สถาบันจำเป็นต้อง กำหนดกลยุทธ์การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน หมายถึง แนวทางที่สถาบันใช้ในการประสาทความรู้ตามกลุ่มสาระวิชา ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตทางการบัญชีมีความรู้ตามมาตรฐานที่สภาวิชาชีพบัญชีรับรอง รวมถึง คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน และการดำรงชีพในสังคม กลยุทธ์การสอนแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร และกลยุทธ์การสอนระดับ รายวิชา

๙.๑.๑ กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร คือการจัดลำดับก่อนหลัง รวมถึงการกำหนดวิชา พื้นฐาน และวิชาบังคับก่อนของรายวิชาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระสำคัญในหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิต ทางการบัญชีมีมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรครบถ้วนทั้ง ๕ ด้านและไม่ต่ำกว่ามาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

๙.๑.๒ กลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรายวิชา ตามหลักสูตร ซึ่งได้จัดลำดับตามกลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตรไว้แล้ว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ สามารถประยุกต์ความรู้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนและเพื่อนร่วม ชั้นเรียน ทั้งในสถานะของผู้รับและผู้นำเสนอ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพได้ตามวัตถุประสงค์ของ รายวิชา โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student centered) มุ่งเน้นการสร้าง แรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนโดยการตั้งคำถาม ให้คิดวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ และจำเป็นต่อการศึกษาความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเองเป็นหลัก มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรม ในการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน วิธีการสอนมีได้ หลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การมอบหมายงาน การอภิปราย การเรียนจาก กรณีศึกษา หรือ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

ตัวอย่างกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๙.๑.๒.๑ การสอนแบบเน้นสมรรถนะ (Competency Based) มุ่งเน้นวิธีการปฏิบัติ พร้อม ๆ กับการฝึกมุมมององค์ความรู้จนผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพจากการเรียนรู้และมีทักษะการ ปฏิบัติงานได้จริง รูปแบบและวิธีการสอนมีหลากหลาย เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติใน

ห้องปฏิบัติการ การฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ การเรียนรู้จากปัญหาเป็นฐาน การทัศนศึกษาดูงาน และสหกิจศึกษา เป็นต้น

๙.๑.๒.๒ การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem Based) มุ่งเน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และการพัฒนาทักษะทางสังคม

๙.๑.๒.๓ การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) มุ่งเน้นวิธีการให้ผู้เรียนศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การค้นพบ การเรียนแบบแก้ปัญหา การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งใช้ในการเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกระบวนการกลุ่ม

๙.๑.๒.๔ การสอนแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ การสร้างผลงานและพัฒนาให้เกิดความคิดใหม่ การสร้างผลผลิต และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CCPR Model) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดครุศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ประกอบด้วย

๑) การสอนแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จัก การคิด การวิเคราะห์ และการพัฒนางานจากความคิดเห็น โดยให้ผู้เรียนเขียนรายงานที่สะท้อนความคิดของตนเอง ภายหลังจากได้มีการทดสอบความคิดกับเพื่อน หรือกับอาจารย์จนความคิดตกผลึก และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานเขียน หรืองานสร้างสรรค์อื่น

๒) การสอนแบบเน้นการสร้างผลงานและพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ (Creativity-Based Instruction) เป็นการสอนที่พัฒนาจากงานวิจัย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างผลงานและพัฒนางานเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ โดยเริ่มจากการตั้งประเด็นการศึกษาหรือประเด็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา และใช้กระบวนการวิจัยในการค้นหาคำตอบ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ใหม่

๓) การสอนแบบเน้นการสร้างผลผลิต (Productivity-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลผลิตของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลผลิตด้านวิชาการ วิชาชีพ สิ่งของต่างๆ

๔) การสอนแบบเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณี มองเห็นปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาแนวทางแก้ไข

๙.๑.๒.๕ การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and Discussion Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ผู้สอนสามารถจัดให้มีการอภิปรายในหลายลักษณะตามความเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การอภิปรายแบบฟอรัม แบบสัมมนา แบบซิมโพเซียม แบบกลุ่มย่อย แบบปจฉาวิสันหา แบบโต้วาที เป็นต้น

๙.๑.๒.๖ การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สังเกตเห็นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการบอก อธิบาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกทำหรือ

ชักถามไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติ จึงเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอน รายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้วิธีการและปัญหาในทางปฏิบัติ

๙.๑.๒.๗ การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาจากการเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมามีสภาพใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อม และปฏิสัมพันธ์โดยมีการกำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกาเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองการทำธุรกิจ เกมจำลองสถานการณ์ เป็นต้น

สถาบันอาจกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของพันธกิจในการผลิตบัณฑิต เพื่อความเป็นเอกลักษณ์และ/หรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง ๕ ด้าน เทคนิคหรือวิธีการวัดผลสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งประกอบด้วย การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การสอบย่อย เป็นต้น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในชั้นเรียน การวัดผล การเรียนรู้ในแต่ละด้านจะต้องเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลที่เหมาะสม เพื่อให้การประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้อง เทียบตรง และเป็นไปตามที่คาดหวัง

เกณฑ์การวัดและประเมินผลต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี กระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การวัดผล และเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา โดยมีทั้งแบบอิงเกณฑ์ และแบบอิงกลุ่ม ในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลแต่ละรายวิชาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการสอนของแต่ละรายวิชา รวมทั้งการพัฒนาการของผู้เรียน

ตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผล

๙.๒.๑ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย

๙.๒.๒ ด้านความรู้ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจา

๙.๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตการณ์จากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

๙.๒.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอด้วยวาจา

๙.๒.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตการณ์จากการให้ผู้เรียนแสดง
 ความคิดเห็น ใช้การประเมินผลผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันต้องกำหนดระบบและกลไกในการทวนสอบเพื่อยืนยันว่านิสิต/นักศึกษา และผู้สำเร็จ
 การศึกษาทุกคน มีผลการเรียนรู้ครบถ้วนทั้ง ๕ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับ
 ปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

๑๐.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิวขณะที่นิสิต/นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่

การทวนสอบในระดับรายวิชา ควรให้นิสิต/นักศึกษา ประเมินผลการเรียนการสอน
 ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบและ
 การประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอน

การทวนสอบในระดับหลักสูตร ควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
 สถาบันเพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และรายงานผล

๑๐.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อัตโนมัติหลังจากนิสิต/นักศึกษา สำเร็จการศึกษา

การกำหนดกลไกวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อัตโนมัติของนิสิต/นักศึกษา หลังสำเร็จ
 การศึกษา ควรเน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลการประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง และนำผล
 วิจัยที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตร แบบครบวงจร รวมทั้งการประเมิน
 คุณภาพของหลักสูตร และหน่วยงาน

สถาบันสามารถกำหนดแนวทางการทวนสอบได้ตามความเหมาะสม การดำเนินการ
 ทวนสอบอาจทำได้ด้วยวิธีการสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อพิสูจน์ว่า
 การจัดการศึกษามบรรลุวัตถุประสงค์ สถาบันต้องดำเนินการให้ได้ความมั่นใจว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้
 ที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจตรงกัน ทั้งสถาบันและมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จ

กลยุทธ์การทวนสอบที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจาก
 กระดาษคำตอบและงานมอบหมาย การประเมินหลักสูตรโดย คณาจารย์ นิสิต/นักศึกษา ผู้สำเร็จ
 การศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก การรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต

การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มี
 ความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งนี้สถาบันจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะ
 รักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ
 มัธยมศึกษา ตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีคุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศ

ของสถาบัน โดยผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือการรับตรงของสถาบัน

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

สถาบันสามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้กับผู้ที่มีคุณสมบัติเข้าศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ และขอแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญา ตามประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบที่เกี่ยวข้องของกระทรวงศึกษาธิการ และของสถาบันที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน นอกจากนี้การเทียบโอนผลการเรียนรัฐวิद्याในหมวดวิชาเฉพาะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสภาวิชาชีพบัญชี

๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ให้มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และสัดส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

๑๒.๑ อาจารย์ประจำ ต้องมีจำนวนและคุณวุฒิเป็นไปตาม

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๓. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๔. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๕. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒ อาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการบัญชีโดยตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาการบัญชี หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ หรือมีประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีโดยตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาชีพบัญชี

๑๒.๓ สัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๑๒.๔ บุคลากรสนับสนุน ควรมีจำนวนและคุณวุฒิการศึกษา รวมทั้งคุณสมบัติอื่นทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะด้าน ที่เหมาะสมตรงกับความต้องการและความจำเป็นของการจัดการศึกษา

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันควรสนับสนุนและจัดทรัพยากรเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ดังนี้

๑๓.๑ มีห้องเรียน โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการสอน ที่ทันสมัย มีความเพียงพอ และอยู่ในสภาพพร้อมใช้ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานการสอนและการทบทวนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓.๒ มีห้องปฏิบัติการสารสนเทศทางการบัญชี หรือ ห้องปฏิบัติการวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้ในการฝึกทักษะการปฏิบัติงานทางบัญชี ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

๑๓.๓ มีห้องสมุด ฐานข้อมูล แหล่งรวบรวมความรู้อื่น พร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสืบค้นความรู้ ที่มีการพัฒนาปรับปรุง และติดตามให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตรงกับความต้องการในการใช้ประโยชน์ในปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนิสิต/นักศึกษา

๑๓.๔ มีสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนนอกระบบ

๑๓.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย

การเตรียมความพร้อมสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพของหลักสูตร

๒. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๓. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

สถาบันควรจัดให้มีระบบและกลไกในการพัฒนาอาจารย์ ให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ดังนี้

๑๔.๑ จัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้รับทราบถึงนโยบาย ปรัชญา ปณิธานของสถาบัน หลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการและวิชาชีพบัญชี รวมทั้งการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ

๑๔.๒ จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับกลยุทธ์และวิธีการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้อการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนและการสอน การวิจัยองค์ความรู้ และการวิจัยสถาบัน

๑๔.๓ จัดให้มีระบบการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนงานการพัฒนาอาจารย์ที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๑๔.๔ จัดให้มีกลไกส่งเสริม สนับสนุน และจูงใจ ให้อาจารย์สามารถสร้างผลงานวิชาการ การวิจัย และงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพสามารถเผยแพร่ได้ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

๑๔.๕ จัดให้มีการจัดการความรู้เพื่อให้เป็นแหล่งความรู้ เผยแพร่ความรู้ และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการบัญชี ต้องสามารถประกันคุณภาพ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี โดยการกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงานทั่วไป ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของสถาบัน และหรือตัวบ่งชี้ต่อไปนี้

๑๕.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

๑๕.๒ มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

๑๕.๓ มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ที่จัดการเรียน การสอนตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ ก่อนการเปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา

๑๕.๔ มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันสิ้นสุดการสอบปลายภาคการศึกษาครบทุก รายวิชา

๑๕.๕ มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา

๑๕.๖ มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิต/นักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา

๑๕.๗ มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผล การเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว

๑๕.๘ อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน

๑๕.๙ อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๑๕.๑๐ จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาด้านการเรียนการสอน และอื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี

๑๕.๑๑ ระดับความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษาต่อคุณภาพการเรียนการสอน และทรัพยากร สนับสนุนในสาขาวิชาเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐

๑๕.๑๒ ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จาก คะแนนเต็ม ๕.๐

สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ และวัตถุประสงค์ ของสถาบัน หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของสถาบัน

โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ต้องมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินระดับดี คือ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ที่ ๑ - ๕ และมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตามตัวบ่งชี้อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ทั้งหมด

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชีสู่การปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ควรดำเนินการดังนี้

๑๖.๑ พิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี

๑๖.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร อย่างน้อย ๒ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการบัญชีจากบุคคลภายนอกอย่างน้อย ๒ คน และผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งจากสภาวิชาชีพบัญชีอย่างน้อย ๑ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.๒ รายละเอียดของหลักสูตร

๑๖.๓ การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี ตามข้อ ๑๖.๒ นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี แล้วสถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งสถาบันต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชีของสถาบันมีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและเป้าหมายของสถาบัน และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบัน หรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตร มีความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

๑๖.๔ จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม แบบ มคอ.๓ (รายละเอียดของรายวิชา) และ แบบ มคอ.๔ (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชาต่างๆ อย่างชัดเจน

๑๖.๕ สถาบันต้องเสนอหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตรต่อสภาสถาบันเพื่อขออนุมัติเปิดดำเนินการสอน โดยสภาสถาบันควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

๑๖.๖ สถาบันต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันอนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่สภาสถาบันอนุมัติ

๑๖.๗ เมื่อสภาสถาบันอนุมัติตามข้อ ๑๖.๕ แล้วให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชาการบัญชี

๑๖.๘. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๕ (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.๖ (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม) (ถ้ามี) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถทำได้

๑๖.๙. เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อและรายละเอียด อย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับ การรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม ว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

เพื่อประโยชน์ต่อการกำกับดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา การรับรองคุณวุฒิเพื่อกำหนดอัตราเงินเดือนในการเข้ารับราชการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) การรับรองคุณวุฒิเพื่อการศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการ สังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสามารถตรวจสอบหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้ โดยสะดวก ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR) เมื่อสถาบันได้เปิดสอนไปแล้วอย่างน้อย ครั้งระยะเวลาของหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑๗.๑ เป็นหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ก่อนเปิดสอนและได้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตรนั้น

๑๗.๒ ผลการประเมินคุณภาพภายใน จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชีกำหนดจึงจะได้รับการเผยแพร่

๑๗.๓ หลักสูตรสาขาวิชาการบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาใดที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ให้สถาบันอุดมศึกษานั้นดำเนินการปรับปรุงตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะกำหนดจากผลการประเมินต่อไป

๑๗.๔ กรณีหลักสูตรสาขาวิชาการบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาใดได้รับการเผยแพร่แล้ว สถาบันอุดมศึกษานั้นจะต้องกำกับดูแลให้มีการรักษาคุณภาพให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ โดยผลการประเมินคุณภาพภายในต้องมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป หรือเป็นไปตามที่มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชีกำหนดทุกปีหลังจากได้รับการเผยแพร่ หากต่อมาปรากฏว่าผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาใดไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาถอนการเผยแพร่หลักสูตรนั้น จนกว่าสถาบันอุดมศึกษานั้นจะได้มีการปรับปรุงตามเงื่อนไขของคณะกรรมการการอุดมศึกษา